პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ფასი ორი შაური

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კვირა, 7 მარტი 1926 წელი.

ტარტაროზი

№ 39

ლატვიის გარეშე საქმეთა მინისტრი ბოდიშის მოხდით—ბატონო ჩიჩერინ მოგვიტევეთ, ჩვენ ბოროტი განზრახვა არ გვქონია!

ამხ. ჩიჩერინი:—თქვენ რა ხართ და თქვენი განზრახვა რაღა იქნება! შეგიძლიათ უბოდიშოთ მიბრძანდეთ!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რვა მარტი

— ბატონო შენი ჭირიმე,
დამითმე გოგო პატარა!
— აი მანამდე ეშმაკმა
ჯანდაბამდინაც გატარა!

— ბატონო შენი ჭირიმე,
მომე, ე, გოგო ოხერი!
— ყაზახო იქ წაეთრიე
სიდანაც ეხლა მოხველი!

— ბატონო, გოგოს არ მაძლევ,
სინდისის რათ არ გრცხვენია?
— შენც, შენი გოგოც, ყველანი
გესმის—ყველანი ჩემია?

ასეთი იყო კანონი
„პირველი ღამის უფლების“
და მადა მემამულეთა
„უსაზღვრო თავისუფლების!“

სად გლეხი და, სად უფლება?
სად მებატონე, და სად ყმა?
— სამართალს ვერ იპოვიდით
თუნდ ზღაპრულ ცხრამთას გადაღმა!

II.

— გოგო ფეხები მომფხანე
ხომ იცი თუ ვარ მე ვინა?
ასე ბრ' ძანებდა ძილის დროს
ღაწვებდაცლილი კნეინა.

— გფხან ჩემო დიდო ბატონო“
უპასუხებდა გოგოცა,
და მართლაც ფხანდა ფეხებსა
ფხჩილით შეეძლო როგორცა.

— შე გასაქრობო გომბიო,
ფხჩილი არ გაქვს თუ რა არი?“
გოგონაც ფეხებს ერთგულობს
რადგან იგი ხომ ყმა არი?

მალხაზი გლეხის გოგონა
ყოველ ღამ, ჯერ დილითა
ფეხს ფხანდა ბებერ კნეინას
გამომჭკნარს ბუასილითა.

კანონი ან სამართალი
განა გლეხისთვის ეწერა?
ამბობდენ:—ბატონს ვახლავართ!
გლეხი—წაიღოს მეწყერმა!

III.

— მომწყინდა, რაღაც ეს ძღაბი—
შენ როგორ იტყვი გოგია:
პელაგოს მგონი ამ ჟამად
ყაი მწევარი ჯობია?

— ხოდა, როგორც ყმა ერთგული
გზას გაუყენე მდევარი—
თავად ჯანდიერს აახლე—
გამომიგზავნოს მწევარი!

— და თუნდა დღესვე მიირთვას
მწევრის მაგივრათ პელაგო,
თუ კმაყოფილი არ იქნეს
უთხარ—პასუხი მე ვაგო!

— აწ რაღათ მინდა გომბიო
ლოგინზე გამოქლექილი,
ფოთლებ შემჭკნარი—ვარდია,
ფოთლებდაცლილი ხეხილი!“

ხშირად ხდებოდა, რომ გლეხი
იყო ბატონის ყევარი:
— გლეხის ქალს ფასი არ ქონდა
მაგრამ ფასობდა მწევარი!

IV.

გლეხი ომში მიდიოდა,
გლეხის ქალი სახლში იყო,
უპატრონოს აწ პატრონად
მოვლენოდა თავად ნიკო!

— ქალო, შენ თუმც სხვისი ყმა ხარ,
მაგრა თვით გყმობს ჩემი გული!“
გაისმოდა ხშირად სიტყვა
ამნაირად მოქარგული.

და ესმოდა ქალს მშვენივრად
ნიკოს ენას რა ქარგავდა:
მაგრამ ქალი, გლეხის ქალი—
ნამუსს მაინც არ კარგავდა.

მაშ შენ ნებით არ მნებდები?
ძალით მოგკვეთ გაღლეტილო!
— და რამდენჯერ დაგტეხია
თავს ასეთი—შრომის შვილო!

ქმარი იბრძვის, ბავში ტირის,
დედა კვნესის სიმწრისაგან:
— ყოვლად შემძლევ, დამიხსენი
დღეს ამ მწარე სიზმრისაგან!

„ყოვლად შემძლე“ ღმერთი იყო,
ღმერთის ღმერთი ვინღა იყო?
— უწმინდური და გარყვნილი
ოინბაზი თავად ნიკო!

V.

„თებრონე მიდის წყალზედა
კოკა უდგია მხარზედა“,
წყალს მოიტანს, ქმარს მოიწვევს
კაი კოხტა სამხარზედა.

გარეთ ბატონს, შიგნით კი ქმარს
მსახურებს და მონობს თებრო:
შენ კი გინდა—კიდევ რაღაც
ამ საბრალოს დააყვედრო!

რას აყვირდი:—უფლება შენ,
თებროსია მხოლოდ ვალი!
„სამღვთო რჯულმაც“ დააწესა:
მამაკაცს მონებს ქალი!

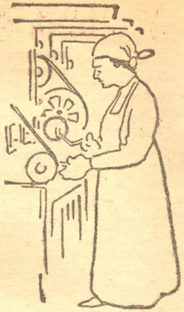

— ვერ გადადის მის ნამუსზე.
მებატონე—აზარფეშით!

რა წესრიგი—წესიერი—
თვალი ხედავს და ვერ სტკბება
ამ სურათის წარმტაც მზერით.

სუფთა ქუხნა, მარჯვე ხელი
სისუფთავე მთელი სახლის.
პირზე თვისით მოდის სიტყვა:
— გაუმარჯოს დიასახლისს!

და შეთითხნა სჯულმა, ქმარმა
სამართალი ამნაირი:
ქალი დავლურს დაუვლიდეს
უკავია ქმარს თუ სტვირი.

და გადიქცა ქალი მონა:
უსიტყვო და მუნჯი, უხმო
— ყველა მისი ბატონია,
იგი არის თვითონ უყმო!

VI.

დღეს ბატონი წყალს ჩაბარდა
გლეხმაც პირი მოიბრუნა
და თანასწორუფლებრივი
საუბარი ცოლთან უნდა.

ზეხეთ, აი ქარხანაში
ატრიალებს იგი ჯარას
ქმრისთვის, თვისთვის, შვილებისთვის
თავსაც უყრის ცოტა ფარას.
ოვ:ს ცხოვრებას მარჯვენით სჭედს
მამაკა ,ებს უდგას გვერდში:

ახლა თუნდა სახლს დახედეთ

აქ სკოლაში ვილაა, რომ
გრძნობით შესცქერს პაწა ნუკრებს?
ვინ არის, რომ მოზარდ ყმაწვილთ
მომავალზე ჩასჭუკჭუკებს?

ის ქალია, შრომის შვილი—
უწინდელი უტყვი მონა—
ხმა სიმართლის—რვა წელია
ოქტომბერმა გააგონა.

არ უყურებს ქვეყნის ორგულთ,
აღარ უსმენს მტრების როშვას
და ამაყად მიაქანებს
ხელში შრომის წითელ დროშას!

უჩარდია.

კუდს მაინც იბძილებს

ბებერი კნეინა (გლეხის ქალს):—ი, მანამ არა ჭამარა შენმა ღრანჭებმა სანამ ჩემი ტოლი არ გახდე!

უწინ გლეხი ეხლა დელეგატი ქალი:—ჩემი ღრანჭები უშენოდაც კარგათ შეექცევიან საჭმელს, ხოლო შენ, რომ უჩემოთ ჭამა გიჭირს—ეს უკვე შენი შეკრული ღრანჭებიდანაც სჩანს!

„რაც გინახავს—ველარ ნახავ“,
რაც ვერ ნახა—ეხლა ნახა!

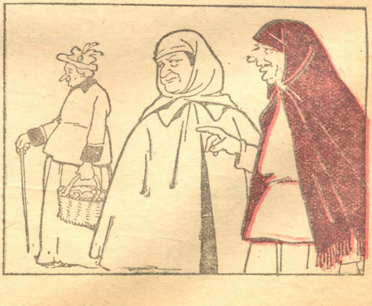

ერთი ქალი მეორეს:—ქალო, ქა, კნეინა და კალათი?

მეორე:—რას იზავ ძალა-აღმართს ხნავს.

ორი ბანაკი

(8 მარტი).

როგორც ტარიელ მკლავაძეს და ტიტიკო დროიძეს, ერემია წარზას და გიორგი პინტილიანს, ისე დათია ხელმოკლიძეს, სპირიდონ მცირიშვილს და დესპინეს, სონა ბალაძეს და არსენა ოძელაშვილს დღესაც ჰყავთ მემკვიდრენი.

პირველები ზოგი უკვე გაკვაჭებულია და ზოგიც ემზადება, ხოლო მეორენი ამათ საწინააღმდეგოთაა დარაზმული და როგორც სიტყვით, ისე სქმით იბრძვის.

რა თავს აქნევ, ჩემო მკითხველო? ჩამოთვლილი სახელები გეუცხოვა?! არა უშავს,—გაიცნობ.

სამოთხე და ჯოჯოხეთი, ეშმაკი და ანგელოზი, ტარტაროზი და მთავარანგელოზი, როკაპი და ქინკა—ყველა ეს ცხოვრების ანარეკლია. ზემოთ დასახელებული გმირებიც ამ ქვეყნიური სამოთხის და ჯოჯოხეთის გმირთა სახელებია, არა მოცლილი გონების ზღაპრათ შეთითხნილი, არამეთ სინამდვილიდან აღებული და ამ სინამდვილის სარკეში გამოფენილი. ამ სარკეს ჰქვია მხატვრული ლიტერატურა და მათ ავტორებს კიდევ ე. ნინოშვილი, ა. ლალიანი, გ. წერეთელი, მ. ჯავახიშვილი; დასახელებულ ავტორებს, ნახსენებ გმირებს და სხვებსაც რომ გაეცნოთ ძლიერ სასარგებლოა.

ჰო-და, სიტყვა გამიგრძელდა; აი, ამ ორი მოწინააღმდეგე ბანაკის წარმომდგენელნი შეებნენ ერთმანეთს გუშინ—7 მარტს.

— რაო? ქალთა დღეო? რვა მარტიო? თანასწორობაო? ქალის თავისუფლებაო? ჰო, მარტი ქალის დღეა, ხოლო რაც შეეხება თანასწორობას—ეს მოლაყბე ხალხის მოგონილია; თანასწორობა ვაჟთა შორის არ შეიძლება, თორემ ქალი და ვაჟი ღმერთს არ გაუთანასწორებია: პირველი კაცი—ადამი ღმერთმა თიხისაგან გააჩინა და საკუთარი სული ჩაჰბერა, ქალისათვის მიწაც არ გაიმეტა, არც სული, ადამის გვერდიდან გააჩინა, დავესკათ, საკუთრებათ მისცა. ადამის თავის ძვლის ნაწილისაგან გაეჩინა არ შეეძლო თუ? ტვინი გამოყობაო და ამიტომ გვერდიდან გააჩინა, ჭკუა არ კითხოო. შენ კი რაღაც თანასწორობაზე და თავისუფლებაზე მელაპარაკები.

— შენ უბედურ დღეს გაჩენილო! ეს ზღაპარი შენთვის შეინახე; შენი ღმერთი და მისგან გაჩენილი ქალიცა და კაციც საკუთრა მოგახმაროს შენმა ღმერთმა. შეხედე ცხოვრების სინამდვილეს და თუ გონება გიჭრის—ისე ილაპარაკე: ვინაა დედა, ვინაა მეუღლე, ვინაა აღმზრდელი, ვინაა უჩინარი პოლიტიკური მოღვაწე და მესაიდუმლე თუ არა შენგან და შენისთანებისაგენ ათვალისწინებული ქალი?! ქალია კულტურის, წინსვლის, ზნეობის შენისნებისაგან ათვალისწინებული ქალი?! ქალია კულტურის, წინსვლის, ზნეობის და ჯანმრთელობის აკვანი და საფუძველი, ურომლისოთ, როგორც კაცობრიობა მთლიანათ, ისე შენისთანა უქმაძეც გროში არ ეღირებოდა.

— რაო, მესაიდუმლეო? ჰო, ეს კაი თქვი! ქრისტე რომ აღზდგა, პირველათ ქალს ეჩვენა—ქვეყანას გააგებიებსო.

— შე უბედურო! შენი ლოღიკა, შენვე და შენს ღმერთს ურტყამს: როგორ? განა ქრისტეს დასჭირდა აღდგომის გავრცელება და ქალი მოიშველა? ეს თუ მართალია—აქ ხომ ქრისტეა დაჩრდილული და არა ქალი. აქაც, თქვენდა უნებურათ, ქალი გამოგყავთ როგორც აქტიური საქმიანი, პროპაგანდისტი, ამის გამვრცელებელი.

ამ კამათის დროს წითელ თავსაფარიანმა ქალმა საქმიანი ნაბიჯით ჩამოიარა და... ბნელეთის მოციქულმაც უცბათ შესწყვიტა ხმა და მიიმალა. ნეტავი რა გუნებაზეა დღეს?!

ჭ. როკაპი.

საეკლესიო დღესასწაულები

(ქალთა დღის გამო)

შობა.

... და გაჰყვნენ ვარსკვლავმრიცხველნი ვარსკვლავსა მას და მიადგენ გამოქვაბულს ბეთლემისას, სადაც ქალწული მარიამისაგან იშვა ყრმა იგო იესო".

ასე მოგვითხრობს „სამღვთო ისტორია" ქრისტეს შობაზე.

იგივე წყაროები მოწმობენ, რომ მარიამი იყო უბიწო, ხოლო იესო შთაისახა ღვთით.

ღმერთი, როგორც მოგეხსენებათ, უჩინარია, ხოლო უჩინარი არსისაგან, როგორ გაჩნდა არსი არსებული—ამაზე არაფერია ისტორიაში ხოლო ტერტერა ტერ-დავითმა კი, აი რა აზრი გამოსთქვა ერთ ქორწილში.

მას შეეკითხენ:

— ტერ-დავით, რამდენ უბიწო ქალწულისათვის დაგიწერია ჯვარი—მამა გიცხონდა დაუფარავათ სთქვი?

— ვა, ადამიანო, რამდენისათვის დამიწერია ჯვარი ამას რას კითხულობ, შენ ის იკითხე თუ რამდენი მამინათლავს!

აქედან უნდა დავასკვნათ, რომ ქალისაგან და ძიც შვილიანისაგან—ხორციელ უბიწოებას ვერ მოითხოვთ.

შემდეგ, რატომ მაინცა და მაინც ბეთლემის გამოქვაბულში უნდა იბადებოდენ წმიდანები?

ამას ახალი აღთქმა ბრძანებს ასე, ხოლო უახლოესი დროის გაზეთებმა აი, რა გვაუწყეს:

„— მატარებელში ფეხმძიმე დედაკაცს ასტკივდა მუცელი. რკინის-გზის მომსამსახურეთა დახმარებით ზესტაფონის სადგურს მოსთხოვეს საკაცე, მასზე დააწვინეს ავადმყოფი დედაკაცი და ქალაქის საავადმყოფოში წაიყვანეს. **ადგილის უქონლობის გამო მელოგინე ქალს მიღებაზე უარი უთხრეს.** უკან დაბრუნებულმა ქალმა ზესტაფონის სადგურზე მოილოგინა".

ეს გახლავთ თანამედროვე

„შობა".

არც დედა და არც არავინ არ უარყოფს, რომ ბავში ხორციელი მამის მიერ იყო ჩასახული. მიუხედავათ ამისა —იგი არის თუ არა წმინდანი?

რასაკვირველია კი:

— რომ წმინდანი არ ყოფილიყო, მას ზესტაფონის საავადმყოფოს უწმინდური ორფეხები როგორ მოერიდებო-

დენ!

ამ სინამდვილის სურათიდან ყველა გაიგებს ვინ როგორ ისახვის, როგორ იბადვის, ვინ წმინდაა, ვინ უწმინდური, მაგრამ ესეც არ კმარა, საჭიროა ისიც გაიგოთ თუ:

— სადგურზე მოლოგინებულ დედას—რა ფასათ უზის თავისი მართლაც ზნეობრივი უბიწოების ნაყოფი და... პატივი სცეთ მას!

ეს პატივისცემა იქნება სწორედ მოვალეობით უაღრესათ დატვირთული დედაკაცის უფლებრივათაც აღჭურვა და თავის მეუღლესთან უფლებრივათ გათანასწორება!

II

„ა ღ დ გ ო მ ა“.

... და აღსდგა მესამესა დღესა მკვდრეთით... ასე ამბობს “სამღვთო სჯული“ იესო ნაზარეველზე.

ტერ-დავითს, რომ კითხეს რამდენათ სწამს მას ქრისტეს აღდგომა, მან ირონიულათ ჩაილაპარაკა:—

— კაცო, ე, რა სისულელეს მელაპარაკები: რასაკვირველია რომ ადგებოდა—მწამს, მაგრამ, რომ მკვდარი არ ყოფილა და მხოლოდ ეძინა—ესეც მწამსო!

შეიძლება იესო მთვრალიც იყო და სამ დღეს მიტომ ეძინა?

ვინ იცის, მაგრამ ერთი რამ აუცილებლათ ვიცით:

— ბევრი ლოთი მამაკაცი, ღვინით გალეშილ-გამსკდარი, ქუჩაზე გდია და ვერ დგება თუ სხვამ არ ააყენა.

ახალაც, ხშირად ხვდებით აი, ასეთ

„აღდგომას“.

— ხომ გრწამთ ამ სურათის სინამდვილე? მაშ ისიც იწამეთ, რომ ასეთი მამაკაცისაგან დიდი ტანჯვა აქვს დედაკაცს:—მის დედას, მეუღლეს, ასულს...

და როდესაც ქალთა განთავისუფლებაზე ვლაპარაკობთ, საჭიროა ქლი გნთავისუფლებულ იქნეს მამაკაცთა ასეთი „სადღესასწაულო“, მაგრამ ყოველდღიური ჭირისაგანაც.

III

„ფერისცვალება“.

... და ამდგარი მკვდრეთით სხვა სახით და ფერნაცვალი მოევლინა ნაზარეველი მცხოვართ“...

ასე ბრძანებდა „სამღვთო ისტორია“.

ტერ-დავითს, რომ კითხეს, მან ამ საკითხის შესახებ ასეთი აზრი წარმოსთქვა:

— ვა,მამაოხერო, რაღა ქრისტეს ერთი ფერისცვალება გიკვირთ, ჩვენი პოლიტიკური მოღვაწენი დღეში ათჯერ იცვლიან ფერსო.

ჩვენ არ ვიცით—ვინ ყავდა მხედველობაში ტერ-დავითს, მაგრამ ის კი ვიცით, რომ ფერს ქალებით ხშირად იცვლიან, განსაკუთრებით როცა პუდრი და ფერუმარილი ძაფია.

მაგრამ არის სხვა ფერისცვალება, რომელიც გაცილებით უფრო მძიმე ასატანია:

— ფერისცვალება შიშით გამოწვეულია, აი, თუნდა ასეთი

„ფერისცვალება“.

ქმარი იპარავს. ჩეკა იჭერს,—აბა მადლობას ხომ არ ეტყვის სახელმწიფო ქონების გაფლანგვისათვის?

გამფლანგველი ზის და შინიდან კიდევ გამსახლში შემწვარ ქათმებს მოითხოვს, მაშინ, როდესაც მრავალშვილებით გარშემორტყმული დედაკაცი უცეცხლოთ იწვის გაჭირვების ტაფაზე.

ადვილი ასატანია ქალისათვის ყველაფერი ეს?

— არა, ფულის გაფლანგვაზე გაცილებით უფრო ძნელი და, მაშასადამე, თუ გსურთ ამ ძნელი პირობებისა და უბედურობისაგან ქალის განტვირთვა, იგი უდანაშაულო ქმარის დანაშაულობაში პასუხისმგებლობიდანაც უნდა განტვირთოთ და გაანათვაისუფლოთ!

IV

“სული წმინდის მოფენა“.

... და გადმოვიდა სული წმინდა მოციქულთა ზედა“, ამბობს „სამღვთო“ მეისტორიე სულიწმინდის მოფენაზე.

ტერ-დავითის აზრით აქ ყველაფერი საჭვეო:

— შესაძლებელი იყო უწმინდური სუნი, ხოლო შეუძლებელი იყო სულის მოფენა, რადგან სული კაცს ამოძრავებს და სული მოციქულებისათვისაც იმდენათ ტკბილი იყო, რომ მას საქვეყნო მოსაფენათ არ შეელეოდენო“.

ამ შამთხვევაში მართალია ტერ-დავითი, მით უმეტეს, რომ დღესაც ჩვენი საეკლესიო მოციქულების მხრით ხშირია აი ასეთი

„სულიწმინდის მოფენა“.

ეს უუწმინდურესი ორფეხნი კიდევ ბევრგან აუწმინდურებენ სოფელს და საჭიროა მათ წინააღმდეგ რკინის ცოცხი.

ამ შემთხვევაშიაც, ამ ცრუ მოციქულთა გაცოხცხვაში მშრომელ ქალსაც დიდი მონაწილეობა შეუძლია მიიღოს და სწორედ ამიტომ 8 მარტს და 8 მარტს შემდეგაც —ეს მათ არ უნდა ავიწყდებოდეთ!

V

„ამაღლება“

... და ამაღლდა ზეცად და გაქრა ღრუბელთა შორის და განისვენა გვერდით მამა მეუფისა“.

ასე ამბობს „სამღთო სჯული“ მაცხოვარზე.

ტერ-დავითის აზრით ეს სურათი შემდეგნაირად უნდა წარმოვიდგინოთ:

— ამაღლება სკამზე შედგომითაც შეეძლო— ქრისტეს, მამა მეუფესთან მოსვენება უსკამოთაც, ხოლო ღრუბლებშიგაქრობა არ შეეძლო, ალბათ ის ღრუბელი კი არა, თამბაქოს ბოლი იქნებოდა,—დასძენს ტერ-დავითი.

ჩვენ არ შეგვიძლია ამ შემთხვევაში არ ვერწმუნოთ ტერ-დავითს, მაგრამ ისიც უნდა გვერწმუნოს იმაში, რომ ამაღლება არა მარტო სკამზე, ქართულ ემიგრანტთა ზურგზედაც შეიძლება. ერთი სიტყვით შესაძლებელია აი ასეთი

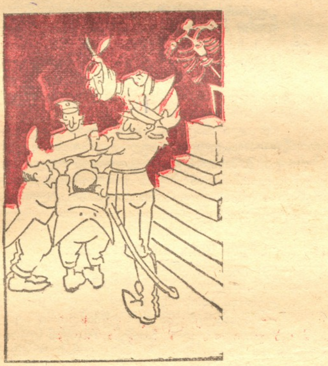

„ამაღლებაც“.

როდესაც გადახვეწილ მენშევიკებს და ნაციონალ-დემოკრატებს ნიკოლაი ნიკოლაიჩის ფულით ჯიბით დააქვთ, ნიკოლაი ნიკოლაიჩი ხელით დაყავთ და არარსებულ მეფის ტახტზე აყავთ!

რამდენათ მისაღებია ასეთი „ამაღლება“ მშრომელთა საქართველოსათვის და კერძოთ მშრომელთა ქალებისათვის?

დღეს, 8 მარტს, ესეც უნდა გაიხსენოს მშრომელმა ქალმა!

ამ გვარ ორფეხთა ამაღლებით—დამდაბლდება ცხოვრება, თავისუფლება, ყოფა-ცხოვრება ყველა მშრომელებისა და მათ შორის მშრომელი ქალისაც.

ბი, ეს სინამდვილე ცხვირწინ უნდა გვედვას ყოველთვის, რომ გონების თვალიც ხშირად ხედავდეს მას.

VI

„მირქმა“.

... სიმეონმა აიყვანა პატარა იესო, აღაპყრო თვალნი ზეცად და ღაღადყო:—აწ განმიტევე მეუფეო მე მონა შენი!“.

მეტს არაფერს ლაპარაკობს ქრისტეს მირქმაზე „სამღვთო წერილი“, ხოლო ტერ-დავითი ასეთი კომენტარიებს უკეთებს აღნიშნულ ამბავს:

— რაკი იესოს დაბადებისას მამა არ გამოსჩენია, იგი გასაზრდელათ უშვილო სიმეონს გადასცეს, რომელსაც პატარა თმაქუჩუჩა ბიჭი ძალიანაც მოეწონა და სიხარულით წარმოსთქვა:—აწ განმიტევე მონა შენიო, ე. ი. სიმეონს ამით უნდოდა ეთქვა:—შემიძლია გულდამშვიდებით მოვკვდე, რადგან ჩემ ქონებას სიკვდილის შემდეგ მემკვიდრე ეყოლებაო“.

რამდენათ სწორია ტერ-დავითის კომენტარიები ჩვენ არ ვიცით! ხოლო სიმეონსებური მაგალითები ეხლაც ბევრი ხდება და ხშირათ, ეხლაც აი ასეთი

„მირქმა“.

რომელ სიმეონს სურს გადასცეს ამ „ჯენტლმინმა“ მისი პირმშო?

ალბათ მოძებნის რომელიმე უშვილო ვაჭარს, მაგრამ უკაცრავად, ვაჭრებს ახლა აღარ ანებებენ თუნდა უკანონო ბავშებს, დღეს მათი მირქმა ბავშთა სახლებში ხდება, სადაც მათ მომვლელებათ და აღმზრდელებათ მრავლათ უჩნდება დედები მშრომელ ქალთა სახით.

„უკანონოთ შობილნი“ კანონით გათანასწორებულნი არიან და ეს გათანასწორება უმეტესათ ქალთა ხარჯზე ხდება.

სწორედ ამიტომ დღეს, 8 მარტს, მშრომელი ქალი უნდა დაფასდეს, როგორც დედა, რომელიც დედობრივი სიყვარული და სითბოთი პატრონობს ყოველ ობოლს და უპატრონო ბავშს.

VII

„ნათლის ღება“.

... და როდესაც ქრისტემ იორდანეში ნათელიღო იოანესაგან, ციდან გამოჩნდა წმინდა სული მტრედის სახით“.

ასე ლაპარაკობს „სამღვთო ისტორია“ ქრისტეს ნათელღების შესახებ.

ტერ-დავითის აზრით აქ საეჭვო არაფერია:

— შეიძლებოდა ნათელღება, მდინარე იორდანეში დგომაც, მაგრამ შეუძლებელია იორდანე ღრმა ყოფილიყო, რადგან ქრისტე აუცილებლად დაიხრჩობოდაო—„ამბობს ტერ-დავითი“.

ჩვენც სადავო არაფერი გვაქვს გარდა ერთისა:

— ნათლისღება შეიძლება უფრო ღრმა წყალშიაც.

ამ ჭეშმარიტებას სავსებით მოწმობს აი თუნდა შავ ზღვაში მენშევიკთა ამგვარი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საინფორმაციო მოხსენება

„ტარტაროზის“ საგარეო პოლიტიკის შესახებ

ბურჟუაზიულ ქვეყნებთან დამოკიდებულება დამაკმაყოფილებელია.—საბჭოთა კავშირთან მდგომარეობის გამწვავება. შემოტევა ყველა ფრონტზე. გაჩუმების პოლიტიკის უარყოფა.—ინციდენტი ამ.-კავკ. რკინის-გზებზე.—ქუთაისი ჩვენს ხელშია.—გამარჯვება სადგურ რიონზე.—ინციდენტის მოგვარება.—საჭიროა მეტი სიფხიზლე და დაკავირვება.—სადღეისო ლოზუნგები.—საერთო დასკვნა.—ტაში და ოვაციები.

ამხანაგებო და მოქალაქენო!..

როდესაც ჩვენ მოხსენებას ვიწყებთ, ჩვენ ნათლად ვგრძნობთ, თუ რაოდენ პასუხისმგებლობას ვიღებთ ჩვენს თავზე, მაგრამ ღრმადა ვართ დარწმუნებული, რომ იგი შესაფერისს ნაყოფს გამოიღებს და გამოცდილების კიდევ ერთ საგანძურს შეგვძენს ჩვენ.

გამოცდილება კი, ერთი ადამიანის თქმის არ იყოს, ათი ათასი მანეთიც რომ დაგიჯდეს კაცს, თუნდაც ხაზინის ფულებით, მაინც ნაღდია, რადგან ამ ათი ათასს მანეთს სულერთია მაინც სხვა შესჭამს, გამოციდელბა კი, გამსახლიდან რომ გამოხვალ სამარის კარამდე მიგყვება.

აი ამ ნუგეშით ვიწყებთ ჩვენ ამ მოხსენებას.

თუ ერთის შეხედვით გადავავლებთ თვალს ჩვენს ხანმოკლე სიცოცხლეს და მიუდგომლად მივუდგებით მას, უნდა აშკარად ვაღიაროთ, რომ ჩვენი საგარეო პოლიტიკა ვერ იდგა იმ დონეზე, რა დონეეზედაც უნდა მდგარიყო.

რა თქმა უნდა, მიზეზები ბევრი იყო, მაგრამ მთავარი ამ მიზეზეთა შორის იყო და არის ის, რომ „ტარტაროზი“ საბჭოთა ხელისუფლების ჟურნალია.

დიახ, ეს იყო მთავარი მიზეზი.

დღიდან ჩვენი გაჩენისა, ჩვენ დარწმუნებით ვიცოდით, რომ საბჭოთა კავშირი მუდამ დაუძინებელი მტერი იქნებოდა ჩვენი, რასაკვირველია, იმ ხაზზე, სადაც ჩვენი და მისი ინტერესები ერთმანეთს შეეჯახებოდენ, მაგრამ ჩვენ მაინც არ გვქონდა იმის ფიქრი, რომ ჩვენს შორის ურთიერთი დამოკიდებულება ასე მალე გამწვავდებოდა, და ეს იმ დროს, როცა ყველა ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებთან ჩვენი დამოკიდებულება ისეთია, რომ უკეთესის სურვა შეუძლებელია.

ბრიანი, ჩემბერლენი, კულიჯი, შტრეზემანი, მუსოლინი და ევროპის სხვა პოლიტიკური მოღვაწენი ჩვენი უდიდესი ბურჯნი არიან. ჩვენ შესაფერისად ვაფასებთ მათ, და არავითარ საშუალებას არ ვერიდებით, რომ მათ სახელს სულ ახალი და ახალი დიდება და რეპუტაცია შევძინოთ.

ერთად-ერთი ქვეყანა, რომლისაგან ჩვენ არაფერს სახეიროს არ მოველით—ეს საბჭოთა კავშირია. იგი არაფერს იმეტებს ჩვენთვის. პირიქით, რაც აქამდისინ ნებაყოფლობით უნებებია, მასაც კი ხელიდან გვლეჯს.

სწორედ ასეთი ზრახვები ედო სარჩულად ერთ-ერთ ინციდენტს, რომელიც ამ ახლო ხანებში ამ.-კავკ. რკინისგზებზე დატრიალდა ჩვენსა და საბჭოთა ხელისუფლების შორის.

დიდი დავიდარაბისა და მიწერ-მოწერის შემდეგ ეს ინციდენტი შემდეგ მოგვარებულ იქნა და ჩვენც სრულებით გავმჩუმდებოდით მასზე და დავიწყებას მივცემდით მას, რომ საბჭოთა ხელისუფლება დღესაც არ განაგრძობდეს თავის ძველებურ მოქმედებას და სწორედ იმ ნიადაგზე, რა ნიადაგზედაც ეს ინციდენტი დაიწყო.

გარდა ამისა, ჩვენ საკმაო ცნობები მოგვეპოება, რომ საბჭოთა ხელისუფლება არ კმაყოფილდება ამით და სხვა მიმართულებებითაც აპირებს ჩვენზე გამოლაშქრებას, და მხოლოდ მოხერხებულ დროს ეძებს ამისათვის.

არ არის დღე, არ არის საათი, არ არის წუთი, რომ საბჭოთაა ხელისუფლებ რმიმე ახალ ხრიკს არ გვიმზადებდეს, და ყოველივე ეს იძულებულ გვხდის ჩვენ **გაჩუმების და მოთმინების** პოლიტიკას თავი დავანებოთ და საბჭოთა ხელისუფლების ყოველი უსამართლო ნაბიჯი ჩვენს წინააღმდეგ გადადგმულ საზოგადოებრივ აზრის სამსჯავროზე გამოვიტანოთ.

ჩვენი მთავარი ყურადღება ეხლა აქეთ უნდა იყოს მიმართული.

დასასურათებლად იმისა, თუ რა ხერხებს ხმარობს საბჭოთა ხელისუფლება რაიმე ახალ ხრიკს არ გვიმზადებმოგვეცით ცოტა ხნით ამ ინციდენტზე შევჩერდეთ.

საქმე შემდეგში იყო:

ამასწინად ჩვენმა რედაქციამ წინადადება მისცა ერთ ჩვენს თანამშრომელს, აეკრა ბარგი და დაუყოვნებლივ დასავლეთ საქართველოსკენ გამგზავრებულიყო, ადგილობრივი ჩვენი შინაური მდგომარეობის გამოსარკვევად.

ჩვენმა თანამშრომელმა აღარ დააყოვნა, სიხარულით აიღო პატარა, ყვითელი ფიცრის ჩემოდანი, დეზერტირკაზე, რომ მანეთ-ნახევრად იყიდება, და ერთ მშვენიერ საღამოს მხიარული ღიღინით სადგურისაკენ გაეშურა.

საფიქრი და სადარდელი თითქოს არაფერი იყო. სუსხიანი ცივი ქარი ქროდა. ჩვენ დარწმუნებული ვიყავით, რომ ასეთ დარში ჩვენი მტრები ვერაფერს გაბედავდენ, მაგრამ საუბედუროთ ჩვენი მოსაზრება არ გამართლდა.

როდესაც პირველი ზარი დაკრეს, ჩვენი თანამშრომელი თავისუფლად გასულა ბაქანზე, ასევე თავისუფლად შესულა ვაგონში და წარმოიდგინეთ, დასაჯდომი ადგილიც თავისუფლად ეშოვნა.

ნუ დაგავიწყდებათ, ამხანაგებო და მოქალაქენო, რომ მატარებელი იყო საფოსტო და მაშასადამე უპლაცკარტოც.

ჩვენს თანამშრომელს პირველად თურმე სიზმარში ეგონა თავი, მაგრამ როდესაც თითზე მაგრათ ეკბინა, მაშინ ნათლად დარწმუნებულიყო, რომ ფაქტის წინაშე იდგა.

ეხლა ნება მიბოძეთ შეგეკითხოთ, მოასწავებდა თუ არა ასეთი დასაწყისი რაიმე სახეიროს და იყო თუ არა ეს ნიშნები ბრძოლის დაწყებისა?..

ჩვენ ვამბობთ, რომ ა'ა თუ ნიშნები, ეს იყო უკვე ნამდვილი ხელჩართული ბრძოლა.

ეს პირველი შემთხვევა არ არის, როდესაც საბჭოთა ხელისუფლება ერთი წუთითაც კი არ სწყვეტს ჩვენს წინააღმდეგ მუხანათურ, პარტიზანულ—ომს, და არ უშვებს არც ერთ შემთხვევას ად არ იშურებს არაფერს ოღონდ კი კუდზე ფეხი დაგვაჭიროს.

კუდის უქონლობას კი ვერავინ დაგვწამებს.

ჩვენ რედაქციაში ვისხედით და ერთა ლიგის შესახებ

ზედმეტი ჯავრით

ცოლი:—შე ოჯახქცეტიანო, ბავში სულთმაბრძავია და შენ კიდევ გამსკდარ-გალეშილი ბრუნდები?

ქმარი:—სწორეთ მეც მაგის ჯავრმა დამალევინა ღვინო!

უიმედო იმედი

ავადმყოფი: —მაშ არც მაგრე ცუდათაა ჩემი საქმე ექიმო?

ექიმი: —დიახ, საშიში არაფერია: ცოტა გემჩნევათ სისხლნაკლებობა, ფილტვების ჭლექი, გულის მოძრაობის აშლა, სიგანიერე გაქვთ ,წყალმაკი, მალიარია და ნაწლავის ანთება, მაგრამ საერთოდ, სერიოზული არ არის რა და მალეც განიკურნებით!..

მგზავრი და მეეტლე

— მეეტლევ, მალე მივალთ დანიშნულ ადგილზე?

—თითქმის მივედით, უკვე სამი ვერსი გვაქვს გავლილი, სულ რაღაც სამოციოდე ვერსიღა დაგვრჩა გასავლელი!..

მხიარული კამათი გვქონდა, რომ უეცრად ოთახში შიკრიკი შემოიჭრა და ჩვენს წინ საჩქარო დეპეშა დააგდო.

ჩვენ მოველოდით, რომ ინგლის-საფრანგეთმა ერთმანეთს დასცხეს-თქო, ან და ამერიკამ ორივეს ერთად, და სრულებით იმის აზრი არ გვქონდა, რომ თვით ჩვენ გვიკაკუნებდა უბედურება კარზე.

გავხსენით დეპეშა და სიტყვა-სიტყვით ასეთი საშინელი ცნობა წავიკითხეთ:

„ვიღუპებით. უდიდესი საგანძური განსაცდელშია ბაქანზე თავისუფლად გავედი. ვაგონშიც თავისუფლად შევედი. დასაჯდომი ადგილიც თავისუფლად ვიშოვე. ფრონტი ირღვევა. მდგომარეობა სერიოზულია“.

გავფითრდით.

სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა.

კუთხიდან ვიღაცას თავშეკავებული ქვითინი მოისმა.

როდესაც პირველ წუთებმა განვლეს, ჩვენს აღშფოთებას საზღვარი არ ჰქონდა.

პირველი ჩვენი სურვილი იყო, ქუჩაში გამოვარდნილიყავით, გვექირავა ერთი დამტვრეული კერძო ავტომობილი და პროტესტის გასაცხადებლად რკინის-გზის სამმართველოსკენ გავქანებულიყავით, მაგრამ, როდესაც საათს დავხედეთ, ვნახეთ, რომ ჩვენს განკარგულებაში კიდევ ათი წუთი იყო.

განრიგების მიხედვით მატარებელი ჯერ კიდევ არ იქნებოდა გასული.

ავიღეთ საწერკალამი და საჩქაროთ ასეთი ინტრუქცია გაუგზავნეთ ჩვენს თანამშრომელს:

„გნიშნავთ მთავარსარდლათ ამ ფრონტზე. პასუხისმგებელი ხართ როგორც თქვენი საკუთარ თავით, ისე მთელის ქონებით და ცოლშვილით. წინადედება გეძლევათ გაყვეთ მატარებელს და სავსებით გამოარკვიოთ მდგომარეობა“.

რამდენიმე საათს ჩვენს რედაქციაში ისეთი სიწყნარე იყო, რომ კაცი „ჯაყოს“ ოდენა რომანს დასწერდა ხელშეუშლელად, მაგრამ რომანისათვის ვის ეცალა.

ჩვენ ნათლად გვქონდა შეგნებული მომენტის მნიშვნელობა. ჩვენ მოწამე ვხდებოდით უდიდესს ისტორიულ აქტის. ჩვენ თვალწინ იშლებოდა ისტორიის ახალი ფურცელი, და ვინ იცის რას გვიქადდა მომავალი დღე.

ბოლოს როდის-როდის, უდიდესს სულიერ წამების შემდეგ მოფირნდა შიკრიკი და ასეთი დეპეშში გადმოგვცა:

„ყველა სადგურებზე დანიშნულ დროზე ვართ. არსად ჩხუბი და დავიდარაბა . არ გადაგვიჭრია არც ერთი ისარი. გვირაბში გავლის დროს ერთი ნამცეცი კვამლი არ შემოჭრილა ვაგონში. ფანჯრებში ყველგან მინებია. სინათლე საუცხოვო. მდგომარეობა უიმედოა. გთხოვთ გადამაყენოთ და ნება დამრთოთ უკანვე დაბრუნების“.

თქვენ მიხვდებით, თუ რა ბოღმა უნდა დატრიალებულიყო მაშინ ჩვენს გულში.

რედაქტორი ჯუნგლებიდან გამოვარდნილ ლომივით ქუხდა.

ჩვენს თავში ელვის სისწრაფით გაირბინა ახლო ხანებში მომხდარმა მსგავსმა ამბავმა, როდესაც ჩან-ზო-ლინმა მანჯურიის რკინის-გზების ჩაგდება მოინდომა ხელში და თავის საკუთრებათ გამოცხადება.

ნათლად გაგვხასენდა, საბჭოთა ხელისუფლების მიერ ატეხილი მაშინ აურ-ზაური და აღშფოთებული ყვირილი სამართლიანობაზე და კანონიერობაზე.

გაგვახსენდა ყველაფერი ეს და გესლიანმა ღიმილმა გადაგვირბინა ტუჩებზე.

— ხა... ხა... ხა!.. საშინელ ხარხარით გადაიხარხარა რედაქტორმა და ტელეფონს ეცა, რომ ამ.-კ. რკინის-გზების რწმუნებული შალვა ელიავა გამოეძახებია და უკმეხად განეცხადებია მისთვის, რას გვიშვები, კაცო, გვღუპავთ... მიწასთან გვასწორებთ!..., მაგრამ მიუხედავათ ყოველი ცდისა ეს არ მოხერხდა.

ტელეფონმა ჯერ რაღაც დაიხუვლა, შემდეგ დაიფშტვინა, დაიზუვლა და შემდეგ მრევლისაგან მიტოვებულ ეკლესიის დუმილი გამეფდა შიგ.

ეს რა თქმა უნდა, თვით ჩვენი სატელეფონო ნაწილის თანამშრომლის მიერ იყო მოწყობილი.

ასეთი მოვლენა ჩვენთვის მუდამ სასიხარულოა, მაგრამ იმ დროს, როდესაც ჩვენი საკუთრების ერთ- ერთ ნაწილის ბედი ბეწვზე ეკიდა, თანამშრომლის ასეთი საქციელი არ იყო მოსაწონი.

საერთოდ უნდა გვახსოვდეს, რომ რაც სხვებისთვის მისაღებია, ის ჩვენთვის არაა მისაღები.

თუ მაგალითად სხვა დაწესებულებებში ტელეფონი ისე გაჯიუტდება ხანდისხან, როგორც მშიერ მღვდლის მშიერი ჯორი, ჩვენი რედაქციისთვის ეს სრულებითაც არაა მისაღები.

თუ მაგალითად სხვა დაწესებულებებში უცხოს ისე ბრაზიანად შეხვდებიან, რომ გულს გადაუბრუნებენ, ეს რა თქმა უნდა , ჩვენს რედაქციაში არ უნდა იყოს, როგორც მარცხნით, ისე მარჯვნით, და ისე პირდაპირ.

(გეოგრაფიულად და არა პოლიტიკურად).

თუ მაგალითად ზოგიერთ დაწესებუელებებში ჯამაგირს სამი თვის შემდეგ არიგებენ, არც ჩვენმა კანტორამ უნდა უთხრას უარი ჩვენს თანამშრომელს დეკემბრის გონორარზე თებერვლის ბოლოში ან და მარტში და ასე შემდგომ.

მაგრამ დავანებოთ ამას თავი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წვრილმანების აყოლის დრო აღარ იყო, და რამოდენიმე წუთის შემდეგ ჩვენს თანამშრომელს ასეთი დეპეშა დავადევნეთ უკან:

„გამოიჩინეთ მეტი დაკვირვება და სიმამაცე. თქვენ ხართ ჩვენი „ივანოვი“. არავითარი დათმობა. მთელი რედაქცია თქვენ შემოგცქერით, გახსოვდეთ, რომ ჩვენი პროლეტარული სამშობლო „ტარტაროზი“ განსაცდელშია. თქვენ იცით და თქვენმა ახალგაზრდბამ“.

მიუხედავათ ასეთი ბრძანებისა, ჩვენ უკვე აღარაფრის იმედი გვქონდა.

ჩვენ ერთად-ერთ საზრუნავ საგანს შეადგენდა ეხლა დანარჩენ ნაწილების დაცვა, როგორც მაგალითად: ტრამვაის მიმოსვლა ყოველდღე სამი-ოთხი კაცის გატანა, ღამღამობით ხულიგნების სულირად და ხორციელად გართობა-თარეში და სხვა ბევრი რამე, მაგრამ არაფერზე გული არ მიგვდიოდა.

ჩვენ ვგრძნობდით, თუ რა უდიდესი პასუხისმგებლობა გვაწვებოდა კისერზე თანამშრომლებისა და მკითხველების წინაშე.

უკვე გვესმოდა მათი აღშფოთებული ყვირილი:—ახია თქვენზე რაც მოგივიდათ, ახი!.. რისთვის აწარმოებდით საგარეო პოლიტიკას საიდუმლოდ, რატომ არ იქნა ჩატარებული დემოკრატიული დისკუსიები სხვადასხვა მნიშვნელოვან საკითხების შესახებ და სხვა ამ გვარი დამსახურებული თუ დაუმსახურებელი საყვედურები.

საჭირო იყო მდგომარეობის გამოსწორება.

უიმედოთ დარჩენილნი უკვე თავთავიანთ ბინებისაკენ ვაპირებდით დაშლას, რომ შიკრიკმა ოთხად დაკეცილი ქაღალდი შემოგვიტანა.

შიკრიკის მხიარული, თუ დამცინავი სახე ისეთ შთაბეჭდილებას სტოვებდა, თითქოს მან (შიკრიკმა) უკვე იცოდა ყველაფერი და მაშასადამე, მთელ ქალაქსაც ეცოდინებოდა ეხლა ჩვენი სირცხვილი.

მაგრამ გაბრაზების თავი აღარ გვქონდა, სულერთია ადრე თუ გვიან ყველაფერი მაინც გამოირკვეოდა და დაკეცილი ქაღალდი გავხსენით.

ეს იყო „პოჩტოგრამა“ ჩვენს განწირულ თანამშრომლისაგან. ჩვენ დარწმუნებული ვიყავით, რომ ეს იყო მისი უკანასკნელი ანდერძი დაწერილი დაღუპვის წინ.

ჩვენ უკვე მზად ვიყავით მწუხარე ხმით „შენ მსხვერპლი გახდი“... შემოგვეძახებია, რომ ერთმა ჩვენგანმა გვანიშნა, დავჩუმებულიყავით და ანდერძი მოგვესმინა. ჩვენც ყურთასმენად გადავიქეცით.

„პოჩტოგრამაში“ მოკლედ ეწერა:

რიონიდან ქუთაისამდე დაწეხებულ 25 წუთის ნაცვლად ვიმგზავრეთ ერთი საათი. მცირე დათვალიერების შემდეგ, გამოვარკვიე, რომ ქუთაისი დაწყებული „მწვანეყვავილით“ და გათავებული „გოჭოურით“ ჩვენს ხელშია. მდგომარეობა უმჯობესდება. საღამოს ვბრუნდები უკან“.

ღამე კიდევ ამნაირი დამატებითი ცნობა მივიღეთ:

„ოთხი საათია სადგურ რიონზე ვწუდებით. ბათომიდან მომავალი მატარებელი კამეჩს დაჯახებია და გადაბრუნებულა. მეორე ვარიანტის მიხედვით, ვითომდა თხას დაჯახებია და იმას გადაუბრუნებია. ყველას უფრო მეორე ვარიანტი მიაჩნია შესაძლებლად. როგორც კამეჩის, ისე თხის ჯიშის გამორკვევა ჯერ-ჯერობით ვერ შევძელი“.

ერთი საათის შემდეგ კიდევ ასეთი ცნობა მივიღეთ:

„ისევ რიონზე ვართ. სადგურის ზალა მშვენივრადაა გალამაზებული. კედლებზე ჩვენი რევოლიუციონურ ბელადების სურათებია. მამაკაცთა საპირფარეშოს კარებს ზევით დახატულია ფილიპე მახარაძე, ხოლო დედაკაცთა საპირფარეშოს კარებს ზევით როზა ლიუქსემბურგი. გენიალურ მხატვრის გენიალური „მიხვედრილობა“. შიგ ბუფეტში ერთის მხრით დახატულია მარქსი და მეორეს მხრით ლენინი. მხატვარს ისეთი ზუგარდმო ნიჭით გამოუყვანია მათი ცქერა, რომ ორივენი მათ წინ დადგმულ მრავალნაირ არაყით სავსე თაროებს დასჩერებიან. მარცხნით დახატული არიან მიხა ცხაკაია და ენგელსი. ესენი, როგორც უკვე მცხოვანნი—მათთვის უფრო „შესაფერისს“ პონჩიკებს და სდობნებს დადგომიან თავზე. დანარჩენი ბელადები კი, როგორც მაგალითად: ტროცკი, ჯაფარიძე, ლიბკნეხტი, შაუმიანი და სხვები ულუკმაპუროდ არიან დატოვებული. ტროცკიმე ახია, მაგრამ დანარჩენებმა რა დააშავეს ამის თქმა ძნელია.

მატარებლების განრიგების ცხრილი ისეთ სიმაღლეზეა დაკიდული, რომ გარდა რიონ-ქუთაისის და თბილისს-ნავთლუღის ცხრილისა, ყველაფერი მსოფილოს სივრცეში იკარგება. გაჭირვების დროს საჭიროა ასტრონომიული „ტრუბა“. მიუხედავად მიღებულ ზომებისა ასტრონომიული „ტრუბა“ ვერ აღმოვაჩინე. საერთოთ მდგომარეობა კარგია“.

ამნაირად, ბოლოსდაბოლოს გამარჯვება მაინც ჩვენს მხარესკენ იხრებოდა, მიუხედავათ იმისა, რომ საბჭოთა ხელისუფლებამ რკინიგზელების მთელი არმიით გამოილაშქრა ჩვენს წინაალმდეგ.

დღესდღეობით, თუ მთლად არა, ამ.-კავკ. რკინისგზების უმეტესი ნაწილი მაინც ჩვენს ხელშია, და მომხდარი ინციდენტი თითქმის მოგვარებულად უნდა ჩაითვალოს.

მაგრამ, როგორც ეს მოხსენების თავშიდაც ვთქვით, ჩვენ არ ვუცქერით მომავალს ოპტიმისტურად, რაც იმითაც მტკიცდება, რომ ამ ინციდენტს საქვეყნოდ ვაცხადებთ.

ჩვენ მოუწოდებთ ამხანაგებს, ფრთხილად იდგენ თავიანთ სადარაჯოზე და ნუ მოგვაკლებენ თავიანთ დახმარებას.

მდგომარეობა სერიოზულია. ერთი წუთითაც კი ნუ დაივიწყებენ, რომ საბჭოთა ხელისუფლება დაუძინებელი მტერია ჩვენი. მომხდარი ინციდენტი საკმაოდ ცხადყოფს ამას.

— ერმალოზ, კაცო, რა არის, რომ ამ ბოლო ხანებში სულ პორტფელით დაიარები, შენც სპეცად ხომ არ გამხდარხარ?..

— დიახ, ჩემო ვანო, უკვე ჩამრიცხეს სპეც-საქმის მწარმოებლათ და სპეც-ჯამაგირიც დამინიშნეს!..

დღეს რკინის-გზა მოინდომეს გამოეგლიჯათ ჩვენს ხელებიდან და სად არის გარანტია, რომ ხვალ თბილისის ტრამვაიზე და ტელეფონზე არ შემოგვედავებიან. სად არის იმის გარანტია, რომ ხვალ ისეთ ხრიკს არ მოგვიწყობენ, რომ დაწესებულებებში ბიუროკრატიზმის ჭაჭანებაც კი აღარ იქნება.

მეტი სიფრთხილე და დაკვირვება.

დღეს ჩვენი მორიგი ლოზუნგი უნდა იყოს, **ლდინში საბჭოთა ხელისუფლებას!..**

მიუდგომლათ და კეთილშობილურად, როგორც ეს შეგვშვენის ჩვენ, ვამხილოთ მისი ყოველი უარყოფითი წვრილმანი, და შემდეგ პირდაპირი შეტევით შევუტიოთ ამ მიმართულებით.

ჩვენ ვიცით, რომ ბრძოლა იქნება სასტიკი და ულმობელი, მაგრამ ღრმადა ვართ დარწმუნებული, რომ ჩვენი თანამშრომლები არ გაექცევიან მას და თავგამოდებით იბრძოლებენ უკანასკნელ მელნის წვეთამდე, ან და უფრო გრამატიკულად რომ ვთქვათ, მელნის უკანასკნელ წვეთამდე!...

(ველით ტაშს და მხურვალე ოვაციებს).

სტენოგრაფიულ ანგარიშთან
სწორია: **სინემატო.**

ურიგო რიგს გარეშე!

როცა ურიგო ადგილკომს ირჩევენ, მუშა-მოსამსახურეებმა უნდა იცოდენ, რომ ურიგო ადგილკომი რიგს გარეშე ჩაიდენს სიგლახეს. ეს არ ცოდნიათ **ფოთის** რკინის-გზის მუშა-მოსამსახურეებს და ამიტომ დამართიათ ისეთი ამბავი, როგორსაც „**თარაზო**" იწერება.

„როგორც იქნა ფოთის მუშა-მოსამსახურენი ეღირსნენ კბილის ექიმს, რომელიც თვენახევრით გვეწვია და ვაგონში ცხოვრობს. ბევრი ჩაეწერა რიგში.

15 თებერვალს მუქარით შევარდა ვაგონში გალეშილი ხალიანდაგო სამსახურის მე-2 უბნის ნადისთავი ნოე ლიპარტია, მოითხოვა რიგს გარეშე მილება და თან ასეთი სიტყვებით მიმართა ექიმს:—მე ადგილკომის წევრი ვარ, რიგს გარეშე მიწამლე, თორემ სეირს გაჩვენებო"...

ამ სეირს და სასეიროს ვის რაღას უჩვენებდა ლიპარტიანი არ ვიცით, ხოლო ის კი დანამდვილებით ვიცით, რომ ზოგიერთ ადგილკომის წევრს არა თუ კბილის საექიმო კაბინეტიდან, ადგილკომიდანაც რიგს გარეშე უშვებენ.

იქნებ ლიპარტიანსაც შეეწიოს „ღმერთი" ვინ იცის! აი, სეირიც მაშინ იქნება!

სხვებთან მაინც ნუ გაამხელთ!

ქუთაისის მაზრის, სოფელ **აბაშაში** გაჩენილია... ვინმე **აპალონა კუტალაძე.**

— იქნებ არც იცით, ვინაა ეს კაცი?

აბა, ყური დაუგდეთ „**ტანკა**"-ს:

თქვენ უბრალო არ გეგონოსთ
აპოლონე კუტალაძე,
ჩვენი სოფლის „გმირი" გახლავთ,
ვერვინ სჯობნის გალახვაზე.
მან ახალ წელს—ძველი სტილით—
გადავიდა შეტევაზე,
სასიკდილოთ დაამზადა
ბენედიკტე კუტალაძე"...

ახლა ხომ გაიგეთ ვინც ყოფილა აპოლონა?

„მალადეც" პავლია!

არა ერთხელ აღგვინიშნავს, რომ ქუთაისის მაზრაში გამოჩინებულის თემი ბევრი რამით გამოჩინებულია, მაგრამ ყველაზე გამოჩინებული ამ თემის მეწისქვილეებია, რომლებიც ისე გულწრფელად შედიან გლეხთა მდგომარეობაში, რომ დასაფქვავათ მოტანილ ფქვილს უმჩატებენ (ეცოდებათ, სიმძიმემ გლეხს წელი არ მოსწყვიტოს!) და გამესამედებულს ატანენ სახლში.

ამ გამოჩენილ ხალხში კიდევ ყველაზე უფრო გამოჩენილი ყოფილა **პავლია უჩანეიშვილი**, რომელსაც ასე ახასიათებს გლეხკორი:

„პავლია ვაჩეიშვილისა
ვერვინ სჯობია გვარშია,
ორ ფუთ სიმინდს, რომ მიუტანთ—
ერთ ფუთს გაგატანთ სახლშია.
შე წყეულო პავლია,
შენი საქმე რაშია,
ვაი ჩვენო სიმინდებო
ყრიხარ სხვისა დახლშია".

ეროვნული ბიბლიოთეკა

— მართლაც შე წყეულო პავლია, შენი საქმე რაშია? ნუ თუ არ გსმენია:—ქათამმა წყალი დალია და ღმერთს შე ხედაო!—შენ ხომ წყალი ქათამზე ახლო გაქვს—აილე, ჩახეთქე რამდენიც გინდა—იქნებ ასე ულმერთოდ აღარ გაქურდო გლეხები, თორემ:

— ორ ფუთ ხიმინდს, რომ მოგიტანს
თუ ერთ ფუთს ატან სახლშია—
ამოხაწყვეტი ყოფილხართ
ჩემო პავლიავ გვარშია!

შინა „მაღლიდან“ ჩვენო ბიქტორ!

— კოლუმბმა ამერიკა აღმოაჩინა!

დიდი საქმე ყოფილა სწორეთ: ამერიკის აღმოჩენას რა დიდი ჭკუა უნდოდა?

აი, ასეთი რამე აღმოაჩინოს ვინმემ, რაზედაც აქ ლაპარაკი და სანაძლეოს ვდებთ, რომ ამერიკაში კი არა, მას თვით **ხაჯევახოში** მისცემენ მოლარეობას.

საქმე შემდეგშია:

> „ხაჯავახომდე ღირს ბილეთი 1 მ. 72 კაპ., ხოლო თუ ხაჯევახოდან ბათომს მიდიხართ, ამ ბილეთში გახდევინებენ 1 მან. და 80 კაპ. ერთმა გლეხმა ჰკითხა მოლარე ბიქტორს:
>
> — რატო ახდევინებთ მეტს ხალხს? მე დღეს ბათომიდან ამოვედი—1 მ. 70 კაპ. გადავიხადე ბილეთშიო.
>
> ბიქტორმა მრისხანეთ მიუგო:
>
> — ეგ იმიტომ, რომ აქედან აღმართია და მატარებელს უჭირს წასვლაო!“

ბიქტორის რისხვა ნუ გვაქვს—მატარებელს მაინც უჭირს ბათომის აღმართით წასვლა, მაგრამ, რომ თვითონ ბიქტორს გაუადვილოთ წასვლა საჯევახოდან, საჭიროა მას სამტრედიის დაღმართით აქნევინონ პირი. დარწმუნებული ვართ ბიქტორი ხტომით დაეშვება თავდაღმართზე და მისი გამგზავრება რკ.-გზის სამმართველოსაც შეუმსუბუქებს ხარჯებს!

რისთვის ხარშობს?

მუშკორი „კიკოლიკა“ უცნაურ ამბებს იწერება **ხაშურის** მიკიტნებსა და მათ მუშტრებზე.

მისი წერილი ჩვენ ცილიწამებით მიგვაჩნია, თორემ, აბა ვის უნახავს, რომ მიკიტანს მუშტრები დაეთროს? მუშტარს ღვინო ათრობს, ხოლო მიკიტანს ამით მხოლოდ თავის გართობა შეუძლია. ყოველ შემთხვევაში „კიკოლიკასაც“ მოუსმინოთ:

„ხაშურიხა მიკიტნები
დიდი მადლობის ღირსია:
—ღვინოს ნაღდზედაც მყიდიან,
არც ეზარებათ ნისია!
დაუზარებლათ ტრიალებს
მიკიტნის ყველა მსახური:
—გვიბრძანეთ, თუ რას მიირთმევთ:
სვირი გინდათ თუ კახური?
მუშტართა რიცხვიც მატულობს,
მათთვის ღიაა კარები,
ისე მოდიან ხუყველა
ვითარცა დანაბარები!“
აქ არის მუდამ ხიმღერა
შეუწყვეტელი ლხინია;
—ყველა შევწირე კახუროთ;
თვალხი, ცოლი, შვილია!“

სწორედ ახირებული კაცია კიკოლიკა:—ადამიანო, მიკიტანი ზრდილობიანია—ხომ ზრდილობიანია? მიკიტანი ნაღდზედ კი არა, ნისიათაც იძლევა სარჩევათ კახურსა და სვიროულს. ხომ იძლევა? კარები ღია აქვს სტუმრებისათვის, ხომ ღია აქვს? აბა მუშტრებს რაღამ დაუხშო და დაუკეტა გონების კარი, რომ მიკიტნური „ზრდილობის“ კარებზე არახუნებენ შუბლს?

ადვილად წარმოსადგენი „წარმოდგენა“

ჩოხატაურში გამოუკრავთ აფიშა:

> 19 თებერვალს, ადგილობრივ თეატრში წარმოდგენილი იქნება:—„სოფლების გმირები“.

აფიშა გამოკრულია „სოფლის გმირებზე“. ეხლა გავიცნოთ „ბეჟან ხლუსტის“ დახასიათებით—სცენის გმირებიც:

„გამოხტა ვილაც სცენაზე,
როგორც ლილოზე კვიცია,
ვიფიქრე—ალბათ იწყება
პირველი რეპეტიცია“...

როგორც ხედავთ—კვიცები მრავლად ყოლია ჩოხატაურის სცენას. ახლა გადავიდეთ „ბედაურებზე“.

„არა გავს სპირიდონ—სპირიდონს,
არც ტარიელი—ტარიელს
არც თანამხლები მოქცევით
აზნაურს—ჯიბე ცარიელს“.

როგორც ხედავთ სპირიდონი და ტარიელი სპირიდონს და ტარიელს არ გვანებია, ალბათ თმა შეკრეჭილები და ადგილობრივი დალაქისაგან წვერ შეპარსულები ყოფილან, მაგრამ სხვაბი კი... ამ სხვაბზე მოვისმინოთ ქვევით:

„დედა“ დაიბნა საბრალო
ღამის დაგვიბრჩო „ანიკო“—
ვერ მოახერხა ლოგინთან
ერთი, რომ ჩამომჯდარიყო“.

რა უყოთ, უსაქმო დგომას და ჯდომას ერთი ფასი აქვს, თუ სხვა მხრით მაინც იყო რამე საჭეირო. მაგრამ დავუყვეთ კიდევ ქვეით:

„ნათლად მოხჩანდა:—შერჩევით
ვერ გამოეყოთ როლია,
ცეცხლში ჩავარდა საწყალი,
ეწამა—სუფლიორია!“..

საჭირო იყო ისიც მოეწერა მუშკორს:—ცეცხლში ჩავარდნილი სუფლიორი ისევე ხომ არ ყოფილა დაუზლვეველი, როგორც ჩოხატაურის გლახა წარმოდგენებისაგან?

„ამბაკუმის“ ხალხი

დიდია ფოთის „მუშკოოპის“ სატრანსპორტო მიღწევანი. თანამედროვე ტეხნიკა ზედმიწევნით მაღლა სდგას. **„მგლის“** გადმოცემით:

> „ფოთის „მუშკოოპმა“ ხარჯების შესამცირებლად ცხენები ვირებით შეხცვალა. „მუშკოოპის“ ტრანსპორტის სიმძიმე ვირებს გადააქვთ“...

ფოთის გარდა სხვაგან სად მიხვდებოდენ ხარჯების ასეთ „ეკონომიას?“

მხოლოდ ფოთის „მუშკოოპს“ აღმოუჩენია, რომ:

— „ერუსალიმს ვირი კიტრათ ღირს!“

კიდევ კარგი თუ ასეთი ღირებულების არაა „მუშკოოპის“ კოოპერატიული საქმიანობაც!..

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნაყოფიერი მუშაობა

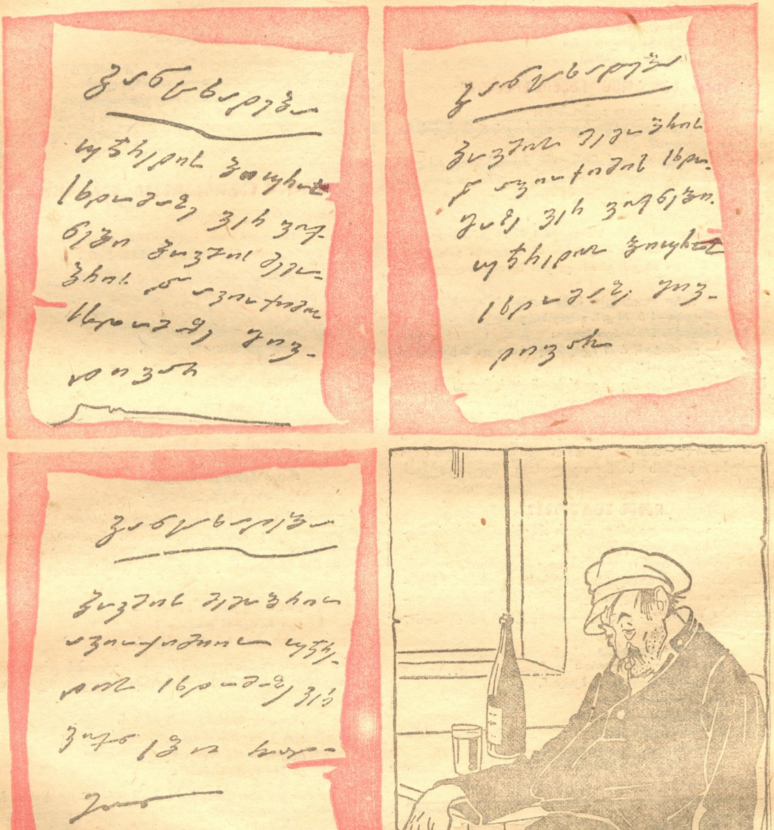

— ნამდვილათ-კი აქ ბრძანდება!

(„კრას. პერეც“).

მთავლ. № 230. ტირ. 23.000 საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა კამოს ქ. 68.